29/10/2020

Ποιος είναι ο εσωτερικός αγώνας ενός μοναχού;

/ Ορθόδοξες Προβολές

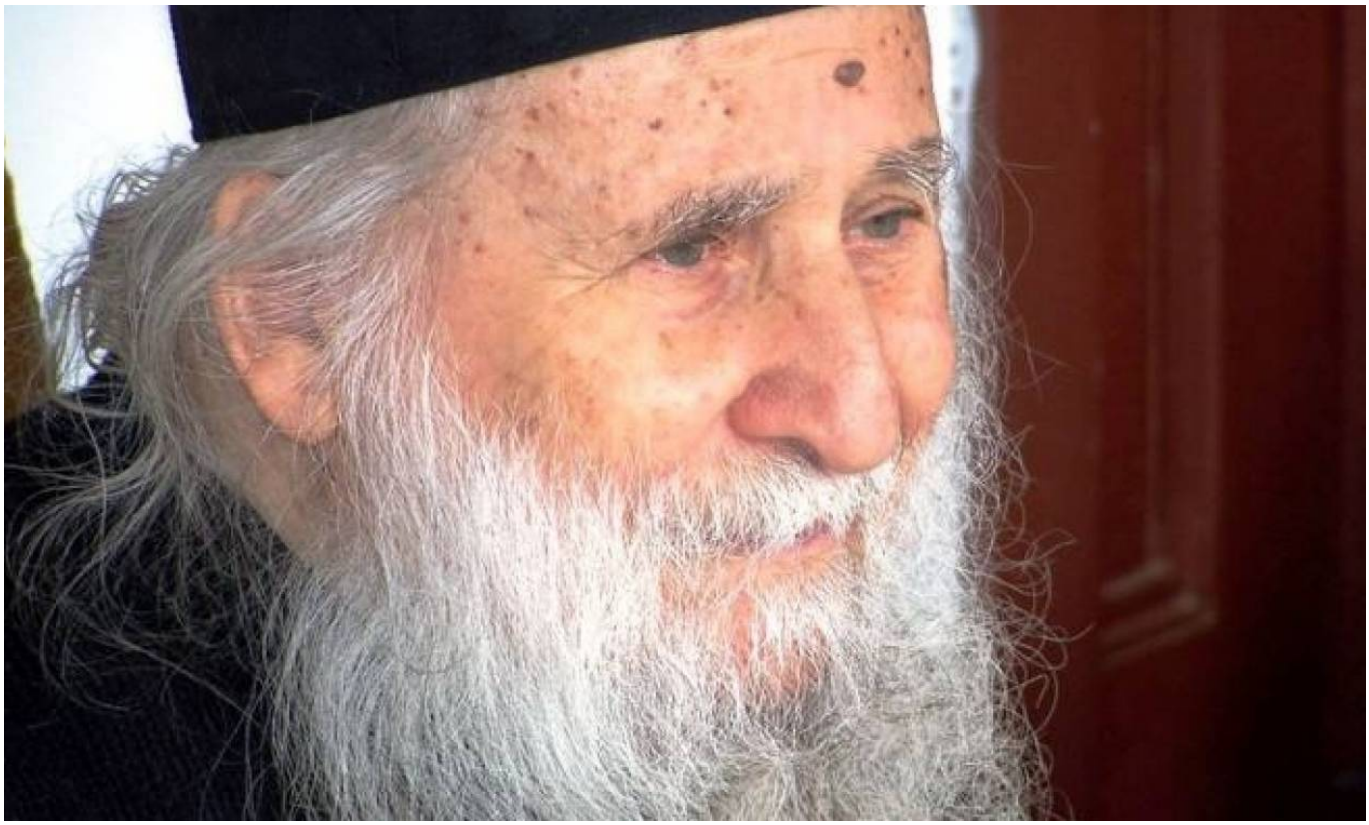

Αναφέρει ένα σχετικό με το θέμα μας ρητό: «Νους ορά και νους ακούει». Αυτό σημαίνει ότι ο νους είναι το κέντρο της ανθρώπινης σκέψεως, αποφάσεως και ενέργειας. Αυτόν το νου έχει σαν σκοπό και στόχο του ο μοναχός. Να τον ελέγχει, να τον υποτάσσει και να τον κατευθύνει στην τήρηση του θείου θελήματος. Έτσι θα ελέγχονται όχι μόνο οι εξωτερικές πράξεις και κινήσεις, αλλά θα υποταχθεί και «παν νόημα εις την υπακοήν του Χριστού» (Β' Κορ. 10,5). Έχοντας σαν βάση του ο μοναχός το «ουκέτι εαυτοίς έσμεν, αλλά τω υπέρ ημών αποθανόντι και εγερθέντι Χριστώ» (πρβλ. Β' Κορ. 5,15), μεριμνά να αποχωριστεί τα νοήματα και πράγματα του κόσμου της ματαιότητας. Και αν κατά το σώμα θα βρίσκεται στη γη, με τη σκέψη, τη θέληση και την ενέργεια, θα βρίσκεται στον

ουρανό, όπου είναι και το κέντρο της αγάπης του.

Αυτό είναι το επίτευγμα του μοναχού. Και αφού γίνει ο ίδιος μέτοχος της αναστάσεως και της αιώνιας ζωής, προσπαθεί κατά το μέτρο της χωρητικότητάς του να υποδείξει στους ανθρώπους το δρόμο της αληθινής μετάνοιας, τον τρόπο της σωτηρίας.7. Ποιά η διαφορά του πολέμου, που αντιμετωπίζουν οι μοναχοί, από αυτόν των ανθρώπων, που ζουν στον κόσμο;

Για τον άνθρωπο που ζει μέσα στην κοινωνία η πάλη και ο αγώνας γίνεται στον κόσμο των αισθητών πραγμάτων, στον κόσμο που μας περιβάλλει. Για το μοναχό η μάχη βρίσκεται σε δύο μέτωπα. Και στα αισθητά πράγματα και στον κόσμο των νοημάτων.

Ο λαϊκός άνθρωπος, αν αποκόψει τα αισθητά πράγματα, ελευθερώνεται από την επίδρασή τους. Αντίθετα ο μοναχός κάνοντας το ίδιο δεν απαλλάσσεται από την επίδραση των νοημάτων και των σκέψεων, που επικρατούν σαν εικόνες από το παρελθόν και το μέλλον και δεν παύουν να υποκινούν τις επιθυμίες και τα πάθη. Το μοναχό δεν τον απασχολεί μόνο το να απαλλαγεί από την «κατ' ενέργειαν» αμαρτία, αλλά στόχος του είναι η νέκρωση κάθε εμπαθούς κινήσεως και όλου του συστήματος του παλαιού ανθρώπου.

Το πρώτο εάν το κατορθώσει αποφεύγει την κατάκριση και την καταδίκη από τη θεία δικαιοσύνη. Το δεύτερο όμως, η καθαρότητα της καρδιάς δηλαδή, τον οδηγεί στην κληρονομιά της θείας επαγγελίας και της θείας υιοθεσίας. Τότε γίνεται κληρονόμος του Πατρός και συγκληρονόμος του Χριστού.

Το θέμα αυτό εκτείνεται σε μεγάλες διαστάσεις βάθους, πλάτους και ύψους. Εμείς εδώ μόνο κάποια σκιά, ας το πούμε έτσι, σημειώσαμε. Ευχόμαστε όμως, την -με αγώνα και προσπάθεια-, πρακτική κατάκτηση του βραβείου αυτού, σε όσους το επιζητούν και το θέλουν.8. Τί σημαίνει καθαρότητα «καρδίας» και πώς επιτυγχάνεται;

Ή λέξη «καρδία» δε σημαίνει το σαρκικό όργανο του σώματος. Στον ηθικό και πνευματικό τομέα καρδία χαρακτηρίζεται το σύνολο της ανθρώπινης προσωπικότητας. Άλλοτε ονομάζεται ψυχή και άλλοτε νους. Αυτά χαρακτηρίζουν τον κάθε άνθρωπο. Τί προτιμά, τί κατέχει και πού βρίσκεται.

Στο σύνολο της ανθρώπινης προσωπικότητας εδρεύει το «κατ' εικόνα και ομοίωσιν», που κατασκεύασε ο δημιουργός δείχνοντας ταυτόχρονα και την ευαρέσκεια του. Αυτού ζητά την κάθαρση ο Θεός, για να αποκαλυφθεί και ο ίδιος και όσα προέρχονται απ' αυτόν. «Μακάριοι οι καθαροί τη καρδία, ότι αυτοί τον

Θεόν όψονται» (Ματθ. 5,8). Ποιά άραγε είναι η ακαθαρσία της ψυχής, του νου και της «καρδίας», που απεχθάνεται και αποστρέφεται ο Θεός ώστε να επιβάλλεται η κάθαρση; Την ίδια ενοχή περιφέρουν και οι δαίμονες και δίκαια λέγονται ακάθαρτα πνεύματα. Αλλά ποιά ακαθαρσία μπορούν να έχουν τα άυλα, νοερά και ασώματα πνεύματα; Ακαθαρσία σ' αυτά τα ασώματα όντα είναι η αμαρτία και το σύνολο του παραλόγου, του πονηρού και της κακοήθειας. Ο διάβολος σαν βάση και αρχή κάθε διαστροφής είναι η ρίζα και αφορμή κάθε κακού. Απ' αυτόν πλανήθηκε ο άνθρωπος και αφού αποστάτησε από το Θεό έχασε τα χαρακτηριστικά της θεοείδειάς του, που είναι ο αγιασμός και απέκτησε το διαβολικό γνώρισμα της κακίας. Δίκαια έγινε και είναι ακάθαρτος στην ψυχή, το νου και την «καρδία».

Ο Θεός όμως, θέλει από την απέραντή του αγαθότητα και ευσπλαχνία να επαναφέρει τον άνθρωπο στην πρώτη του θέση και αξία. Τον προκαλεί, λοιπόν, να βγάλει από πάνω του την έννοια και διαστροφή του πονηρού και παραλόγου που «φόρεσε», επειδή δεν ανήκει σ' αυτόν. Τότε τον ενδύει πάλι με τον αγιασμό, που έχασε, και τον κάνει μέτοχο σ' όλη την πατρική κληρονομιά, που ο Χριστός μας με την παρουσία του μας χάρισε. Αυτή είναι η «καρδία» και ο ρύπος και η νέκρωσή της και αυτός ο τρόπος της καθάρσεως και του αγιασμού της.

Η Χάρη θα ελευθερώσει από την επίδραση του πονηρού φρονήματος, όποιον αφ' ενός αντιστέκεται στην προσβολή και παρακίνηση κάθε αμαρτωλής έννοιας και πράξεως και αφ' ετέρου σκέπτεται και εργάζεται καθημερινά τις αρετές και την καλοσύνη. Αυτό θα γίνει ακριβώς, γιατί φάνηκε νικητής της αμαρτίας και η μνήμη του κακού εξαλείφθηκε από τη σκέψη του. Σ' αυτόν αρμόζει αυτό, που ο Κύριος μας λέει: «έρχεται ο ου κόσμου άρχων και εν εμοί ουκ έχει ουδέν» (Ιω. 14,30). Αυτοί είναι οι «καθαροί τη καρδία» και ως τέτοιοι μπορούν να βλέπουν το Θεό και να αισθάνονται τη Χάρη του, εφόσον η «βασιλεία του Θεού εντός ημών έστιν» (Λουκ. 17,21).

Κύριε Ιησού Χριστέ των δυνάμεων, συ που μας έλκυσες στη θεία σου επίγνωση και μας επέτρεψες να σε παρακαλούμε και να σε επικαλούμαστε, μη μας στερήσεις αυτήν την ευλογία σου, αλλά ενίσχυσε και κράτησέ μας κοντά σου και χάρισέ μας αυτήν τη δωρεά, σύμφωνα με την επαγγελία σου. Αμήν

Γέροντος Ιωσήφ Βατοπαιδινού, «Συζητήσεις στον Άθωνα», Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 13